

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампариа се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

ОЗБИЉНОСТ ДОГАЂАЈА У АУСТРИЈИ

ПРИЗНАЊА АУСТРИЈСКЕ ШТАМПЕ

Догађајима који се дешавају у Аустрији не придаје се, изгледа, увек довољно значаја, међутим у истини није ни мало ситно, безазлено или безутицајно, кад дође до таквих појава у једној држави до каквих долази у Аустрији. Мора изгледати страшно очајно за државне управљаче, кад народни посланици у сред парламента изјављују да траже оцепење од такве државе, кад већ и широке народне масе једном врстом добровољног плевисцита дају израза своје захтеву о независној народној држави, и кад се читави пукови предају да би се после борили против своје државе.

За карактеристику тога односа доносимо у целини чланак, који је о манифестацијама у Загребу, објавила »Рајхспост«, орган пок. престолонаследника Фрање Фердинанда:

»Чудноват је метод којим се власти служе, да прекину ове недостојне сплетке. Пушта се Југословенској штампи највећа слобода и не спречавају се демонстрације, али се чини све могуће да ништа не изађе изван монархије. Ко је пратио демонстрације у Загребу и за тим прочитао извештај у варошким листовима, мора да се ухвати за косе и да се пита, како је то могуће. Командант стражара Бошњак, Србин, улетио је два пута с коњем у масу тако да је пао коњаник и коњ и господин

командант морао је пешке својој кући. Полиција је у опште била тако спора у вршењу своје дужности — а то је сигурно према добијеним инструкцијама — да се ништа није избегло, што би се могло избећи. Поменути је командант стао да разговара са демонстрантима, извињавајући се за наредбе које је издавао. Човек је у оној гужви морао да побесни. Само су се чули поклици: Живела Србија! Живео Трумбић! Живео Пашић! Доле Аустрија! На гробљу су држани говори, упркос забране, и положени су многобројни венци на песников гроб са српским тробојним пантљикама. Демонстранти су такође носили српске тробојне значке. Све се то десило пред очима власти, која је то трпела, и може се рећи давала подстрека. Тек кад су демонстранти напали на жељезничку станицу разбивши неколико прозора, онда је полиција пуцала — у ваздух.

Политичари који су против југословенског покрета, били су нападнути увредама од ових голобрадних дечака, и сваки онај који није имао схватања иста као и загребачка омладина, био би учинио много боље да је остао тога дана код куће. Држање Народног Позоришта просто је изазивачко јер је оно у знак протеста затворено тога дана, за то што му је била забрањена пројектована престава у спомен

Прерадовићу; и ако је управник позоришта Хрељановић народни посланик у Хрватском и Мађарском Сабору и позориште које прима субвенцију из приватне касе царева! Демонстранти су принудили све грађане да истакну заставе и у час је цела варош била заставама окићена. — Продрли су и у зграду Сабора и ту су изнели и извешали заставу. Демонстрације од 19. марта нису тако невинне, како би неки листови хтели да прикажу! Тај је дан искључиво био посвећен Пашићу и Трумбићу!

О КОНГРЕСУ

Рим. — Поводом конгреса народа од Аустрије поштинских »Месађеро« пише: »Народи у ропству Хабзбурговаца осећају право и дужност, да увере цео свет, да несме бити никакве сумње што се тиче карактера њихових аспирација и могућности за остварење истих. Народи ови знају програм правичног мира и стављају се на страну Споразума да лојално сарађују на триумфу«.

СРБИЈА И АУСТРИЈА

Крф. — Одговарајући на прекјучерашњој скупштинској седници на питање посланика Марка Трифковића поводом говора аустро-угарског министра спољних послова Чернина, а нарочито у погледу Чернинове изјаве што се тиче Србије Пашић је одмах изјавио да је одлучно демантовао Черниново тврђење, чим је за то дознао телеграмом из Амстердама. Он сматра за неопходно да поново изјави пред Народном Скупштином, да су тврђења аустро-угарског министра спољних послова у колико се тиче Србије нетачне.

Са деснице узвици: »Чернин је лагао.«

Затим Пашић чита део Чернинова говора у коме се каже како Аустрија не намерава потпуно да уништи Србију, али да хоће да живи у миру с њом, желећи ипак да је морално и економски уза се привеже.

Пашић је даље изјавио, да Чернин није никада нудио Србији мир, а кад би то био и учинио, Србија га не би примила. Све изјаве графа Чернина само су бедне интриге, које Аустро-Угарској једино и додикују.

Председник министарског савета закључујући, енергично изјављује, да се Аустрија и Чернин љуто варају, кад се заносе оваквим идејама на рачун Србије. Они не познају Србију. Србија не би никада примила сличан мир.

Посланици бурно одобравају одлучни одговор Пашићев Чернину. Поново се чују узвици: »Чернин је лагао. Живела Француска!«

Интерпелант Марко Трифковић узима поново реч изјавивши, да је задовољан одговором председника владе. И он је мишљења, да се Аустрија служи само интригама. Аустрија интригира не само против велике државе као што је Француска већ и против малих држава, као што је Србија. Аустрија је интригирала на исти начин и у по-

четку рата, да би одвојила Русију од Француске.

Све интриге против Србије — закључио је — само учвршћују њено јединство са њеним великим и моћним савезницима.

НЕМАЧКИ ДРЕДНОТ

Лондон. — »Социјал Демократен« из Штокхолма јавља, да се немачки дреднот »Рајнланд« насуквао код Екерое. Према другим информацијама, јављају да је лађа наишла на мину и потпуно пропала.

У ПАЛЕСТИНИ

У јутру 28 марта после кратког борбардовања непријатељ је отпочео офанзиву на једном нашем сектору. Борба је трајала целог

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париз. — Дописник »Журнала« на енглеском фронту изјављује, да је 250.000 немачких лешева затровало француску земљу од 8 до 22 марта. За ову цифру гарантује енглеска врховна команда.

Лондон. — У ниједној битци није узело учешћа толико аероплана, колико у садашњој великој битци на западу. На једном сектору било је у акцији једновремено 300 енглеских аероплана. Никад се аероплани нису тако ниско спуштали, ни тако се интензивно служили бомбама, као сада,

На неким секторима фронта, путеви, којим се непријатељ служио, потпуно су били блокирани од уништених кола, поубијаних коња и коморција од бомба и митраљеза са наших апарата. Тако исто и сами

дана. Трупe немачко-турске које су ушле у наше ровове биле су одбачене једним противнападом и ми смо наступили на више тачака линије, велике смо губитке нанели непријатељу и имали смо заробљеника.

Један напад непријатељев 29 марта противу наших положаја на западној обали Јордана у околини Шераниш пропало је с озбиљним губитцима по непријатеља. Под артиљеријском ватром наше коњичке трупе гониле су непријатеља који је одступао до близу Шунет Нимрин. Један коњички напад противу наших положаја на путу Јерихон Наблус, западно од Јордана одбијен је.

Путеви били су потпуно разривени и неупотребљиви, тако, да је непријатељска комора морала пролазити преко поља. Бачено је у ваздух много депоа муниције, упаљени многи логори, ућуткане батерије, растурени одреди пешадије, која се прикупљала за напад, уништени ангари и аеродроми. Поред тога, наши су авијатичари оборили доста непријатељских аероплана. Енглески авијатичар капетан Трлоп, који је у последњим борбама нестало, оборио је само једног дана 6 непријатељских апарата.

Париз. — За време ноћних француске трупе контранападом у пределу Ангар Ан Сантер одбациле су потпуно Немце. Французи држе у својим рукама поново цело село, као и гробље. Губитци које је непријатељ претрпео без икаквих

ФЕЉТОН

МАКСИМ ГОРКИ:

У СТЕПИ

3

Да нам је бар да нађемо један пар кобасица — уздисао је војник — има тако укусних кобасица.

Али, у црној, изораној земљи није било кобасица. Јужна ноћ надолазила је брзо, и још се није угасила последња сунчева зрака, а већ су сјале звезде на тамномодром небу. Околу нас непрестано су се умножавале тамне сене, скривајући све више непрегледну степску ширину.

— Браћо, рече полугласно »џак«, тамо, лево, лежи један човек.

— Човек, помисли сумњиво војник, од куда он тамо?

— Иди тамо и питај га.

Сигурно има хлеба, чим је дошао у степену, објашњавао је »џак«.

Војник погледа тамо где је требао да лежи човек, и, пошто испита погледом то место, рече одлучно: »Хајдмо к њему!«

Једино тамне и оштре очи »џака« могле су распознавати, да је она црна гомила, која је била од нас удаљена око 50 аршина, био човек. Ми му се приближисмо, брзо корачајући преко грудва земље, и осећајући, како нам нада на јело појачава глад. Већ смо били близу, а прилика се није мицала.

— Ваљда и није то човек, рече суморно војник, изражавајући мисао свију нас.

Али истог момента наша сумња ишчезну, јер се предмет на земљи поче на један пут кретати, расти, и ми видесмо, да је то био заиста живи човек, који је окренут према нама, клечао и држао испружене руке.

Он нам повика промуклим и дрхтећим гласом: »Ни корака даље, јер ћу да пуцам!«

Тамним ваздухом одјекну кратак шкљоцај. Као на заповест, ми се заустависмо и, изненађени непријатним дочеком, за неколико секунда не проговорисмо ни речи.

— То је неки нитков, промрља војник.

— Да, рече »џак« после кратког размисљања. Он има и револвер; мора да је неки препредењак.

— Хеј, повика војник, који је, како изгледа, био дошао до неке одлуке.

Човек је ћутао, не мењајући свој положај.

— Хеј ти! Ми те нећемо дирати, дај нам само хлеба, имаш ли који хлебца? Дај за име Бога! Проклет да си, скоте!

Последње речи промрљао је војник нечујно.

Човек је и даље ћутао. — Чујеш ти, отпоче војник понова, дрхтећи од беса и очаја. Дај нам хлеба, ми те нећемо дирати! Добади нам га!

— Хоћу рече човек кратко.

Да нам је казао: »Драга моја браћо и да су те три хришћанске речи садржавале најсветије и најчишће осећаје; не би нас тако дирнуо, као с овим промуклим и кратким »хоћу!«

— Не треба да се од нас плашиш, рече му војник благо, са осмејком на лицу, и ако човек није мо-

гао да примети тај осмејак, јер је био од нас удаљен најмање двадесет корака.

— Ми смо мирни људи. Путујемо са севера ка Кубану. Путем нам је нестало новаца, цело смо своје имање утрошили за храну. Има већ два дана како ништа нисмо окусили.

— Држите, — рече добри човек и замахну рукоу. Један црни предмет пролети кроз ваздух и паде на земљу, недалеко од нас. »џак« се баци на њега.

— Ево још један! Још један! Више немам.

Кад је »џак« сакупио ову оригиналну милостињу, уверио се, да смо добили четири фунте сувог, пшеничног хлеба. Хлеб је био упрљан земљом и веома тврда. На прво се нисмо освртали, а друго нас је веселило, јер тврди хлеб боље засити.

— Тако, теби, њему, — делио је војник озбиљно парчад. — Стој! То није право! Теби, учењаче, треба да откинем једно парче, јер си добио више.

»џак« се покори без речи, и ја добих једно мало парче, које одмах метнух у уста.

И сам почех жвакати, једва савлађујући нервозан покрет вилица, које су могле да самелеу камен. Залогаш по залогаш, топао и неописиво укусан, силазио је у горући желудац и изгледало ми је, као да се одмах претвара у крв и остале састојке. Овај пријатан осећај деловао је у истој мери на срце, као и на желудац, и ја сам се налазио у стању, које је личило неком полусну.

(Наставиће се)

результата били су велики.

Артиљеријска борба продужава се живо у овом пределу. Између Мондидије и Ноајона бомбардовање доста јако и велики рад патролама. Француске трупе имале су заробљеника северно од Орвилер Сорел.

Између Миет и Ене два пренапада непријатеља потпуно су пропала. Имали смо заробљеника на сектору Сен Пикер и Суен. Нацији продужују бомбардовање Ремса.

У шуми Априон, Немци су обновили нападе на позиције Француске код Брила. Америчке трупе на овом сектору у вези с Француским тукле су неодлучно и склопиле на више места непријатељеве покушаје. У Лорену Французи су завршили пренад у пределу Епли.

ИПАК НЕМА ЖИТА

Лондон. — Канцеларија статистике рада у Вашингтону сабрала је документе који долазе из непријатељских извора, и који приказују економске и социјалне прилике у којима се сада налази Немачка, Аустро-Угарска, Бугарска и Турска. Извештај показује да је Турска потпуно изгладнела и да становништво у Немачкој непрестано физички пропада услед оскудице у нужној исхрани. «Морнинг Пост» доноси чланак од свог берлинског дописника, који каже, да немачке власти не могу скоро да се надују жити из Украјине, пошто постоји факт који је сама Аустрија објавила да је Аустрија принуђена да шаље брашно својим трупама које у Украјини оперишу, да би имале хлеба. Ову чињеницу потврђује говор председника општине града Кракова, који обраћа пажњу, да вагони пуни брашна често прелазе преко Галиције, али само у правцу са запада на исток.

ПРОТИВ ЧЕРНИНА

Хирих. — Јављају из Беча: Чешка је Унија позвала председника комисије за спољне послове у аустријским делегацијама, да одмах сазове делегације. Председник чешке Уније Станек са секретаром Тусаром посетио је Сајдлера и протествовао против тога што је гроф Чернин држао свој говор пред једним ненадлежним форумом, и затражио је, да се одмах сазове парламентарне и делегације. Услед Черниновог говора влада врло велика узрујаност код словенских странака.

Председник чешког клуба у протесту предатом председнику Сајдлеру оптужује Чернина, да је претио и тешко оптужио чешки

народ, не водећи рачуна о народном представништву.

Председник Сајдлер, пошто је примио чешког председника, отишао је код цара Карла да му реферире о разговору.

Чернинове изјаве поново су покренуле цело чешко питање. «Винер Тагеблат» каже, да ће чешко питање бити за кратко време главно питање у унутрашњем животу Аустрије и имаће највише утицаја на парламентарну ситуацију.

«Наје Фраје Пресс» пише да је општа политика монархије налагала Чернину да отворено изнесе чешко сплеткарство. Чеси се спремају да праве влади велике тешкоће.

ОРЛАНДОВ ГОВОР

Рим. — Орландо, председник италијанског министарског савета, у своме значајном говору, држаном приликом примана делегата потиштених аустро-угарских народности, изјавио је:

Италијанска влада прати са симпатијама рад на слози и нужном развију народа које је Аустрија подчинила и њихове благодоро тежње за слободом. Ови осећаји инспирисали декларацију, која је дата у Парламенту од стране владе. Природно је, ми имамо дружичију политику него Аустрија која изазива сукобе етничке међу потиштеним народима да би боље доминирала.

Солидарност је потребна између Италијана и Словена, јер међу њима не постоји никакав стварни разлог за размимоилажење, ако се испитају потпуно и стварно погодбе за њихову узајамну егзистенцију. Споразум ће се постићи узајамним полупштањем извесних етничких група у спорним зонама на тај начин што ће им узајамни интереси налагати да се придруже једној или другој држави.

Влада италијанска је задовољна одлуком конференције.

Ниједан народ не може имати према потиштеним народима више симпатија од народа италијанског, јер је он познавао и познаје исте болове и исте наде. Историја Италије и ваша историја очекују своје довршење. То све важи и за Пољску, и за Чешку и Југославију, и за Румунију. За ваше нације данас се ради да постоје или да пропадну. Треба радити и имати вере па ћемо победити.

СВЕ ЗА ОТАЏИНУ

Париз. — Социјалиста Кашен на питање шта је навело социјалисте да се одрекну пута у Сједињене државе, изјавио је, да је одбрана земље преча од свега другог. У мо-

менту, када немачка офанзива крвави француско земљиште, једина је дужност свакога Француза, да га брани.

УСПЕХ АВИАТИКЕ

Амстердам. — Лист «Ле Нувел» пише: Из добро обавештених извора добили смо податке о резултатима последњих савезничких аеропланских напада на немачке вароши.

У последњем нападу на Кобленц било је 26 мртвих и преко 100 рањених, поред огромне штете, нарочито на станици.

У Келну станица је скоро потпуно разрушена. Један воз уништен је. Било је много мртвих и рањених. Сутра дан по бомбардовању дошао је цар на место несреће.

Слично су, често пута и горе, прошле многе друге немачке вароши.

Због овога је у Немачкој настао огроман страх. Становништво се боји нових напада.

ИЗ СРБИЈЕ

ПРИСПЕЛЕ ФОТОГРАФИЈЕ

Моле се ниже именована лица, да изволе јавити Обавештајном Бироу у Солуну своју тачну адресу и назначе под којим је редним бројем фотографија коју траже.

222 Главинић Јован од сина из Београда.

223 Глезић Вукашин од Милеве Дунић из Крушевца.

224 Голубовић Ђока Т. од Адама из Шибеника (Далмација).

225 Грујић Полексија С. од оца Николе из Вел. Плана.

226 Дамјановић Милорад од Росе из Крајевца.

227 Димитријевић Владимир од оца Станка из Младеновца.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМНИКЕ

23 сата. — Обојстрано бомбардовање на неколико тачака северно од Мондидије, нарочито у пределу Шантињи-Гривен. Западно од Ласније француске трупе извршиле су напад на шуму северозападно од Орвилер-Сорел. На фронту од 1200 метара оне су напредовале неколико стотина метара у дубину и задобили заробљеника. На сектору Ноајона немачке трупе извршиле су напад на француске позиције, али стављене под ватру француску пре него што су и успеле да се приближе нашој линији, претрпеле су крвав пораз.

Врло јака активност артиљерије на који 304, у Епаржу и у шуми Парза. Дан иначе миран.

Авиатика. — 30 марта француске ескадриле су извршиле више од 350 излета и учествовале у 120 борби. Оборено је 8 немачких аероплана, а 23 су пала у њихове линије јако оштећени. Сем тога запалили смо 5 немачких балона а 5 приличили да се спусте на земљу. Истога дана француске ескадриле за-

228 Димитријевић Милан за Драгомира од Магде из Београда.

229 Димитријевић Симеун од Радојке Поточац-Јагодина.

230 Бермановић Нинко за Милутина Дамјановића из Шабца.

231 Ђокић Тихомир од Косе. Десе, Јове и Заге.

232 Борђевић Стеван капет. Мали Пожаревац.

233 Жавановић Драгутин Крушевца.

234 Живановић Милвој од стране Драгиње Љубинић Јошова.

235 Живић Светозар од сина Раје из Београда.

236 Живојиновић Драгомир од Радоја Јанковић из Шогића.

(Наставиће се.)

Дневне Вести

СТУДЕНТИ У ИТАЛИЈИ

Италијанске просветне власти примиле су наше студенте, који су пре кратког времена ради школовања отпутовали, врло срдечно и предузеле су све што је потребно да њихове студије буду успешније. Техничари студенти биће распоређени у Риму, Турину и Неапољу

УЧИТЕЉИМА

У изгледу је, да ће се отворити курс за спрему привремених учитеља и полагање стручног испита, с тога школски надзорник у Солуну понова позива све привремене учитеље и учитељице да му до 10. априла т. г. саопште своје адресе и податке о томе: коју су школу свшили и кад, где су учитељи и колико година, колика им је плата. — Саопштење може бити и на дописници.

ГРЧКИ ЗАЈАМ

Солунска Народна Банка отпочела је упис за грчки народни зајам од 100,000,000 драхми.

је такође напао западно од Мервила и био је одбачен.

На осталом делу северног фронта ситуација је непромењена. Јуче су биле локалне борбе јужно од Соме у близини Ангара и позиције у које је непријатељ био продор, понова су заузеле контра нападима енглеских и француских трупа.

Северно од Соме јача активност непријатељске артиљерије.

Доцније. — Као резултат борби од прошле ноћи у близини Нев Еглиз, непријатељ је после друге борбе успео да уђе у село. Али јутрос жестоки противнападом истерали смо непријатеља и задобили заробљеника, између којих и команданта батаљона. Нови непријатељев напад доцније био је са успехом одбијен. У току ју-

тра непријатељ је извршио више напада на разним тачкама борбеног фронта северно од канала Ла Басе, али су сви остали без успеха.

Три напада на наше линије југозападно, западно и северно од Мервила одбијена су сваки пут после огорчене борбе. Један непријатељски напад јужно од ... одбијен је са успехом. Четири непријатељска напада на наше положаје југоисточно од Белела одбијена су. Страшни су губитци нанесени непријатељу у току ових узалудних напада.

После подне непријатељ је извршио други напад између реке Метвана и ... Жестоке борбе на целом овом фронту.

На осталом делу енглеског сектора дан је прошао без важних догађаја.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Цирих. — Јављају из Софије да је бугарска влада поднела Собрању на одобрење новог ратног кредита од једне милијарде и 139 милиона лева. Ђапчев је приметио влади, да ратни кредити које она тражи нису у сразмери са имовином малога бугарског народа.

Берн. — Јуче је држан у Цариграду крунски савет који је претресао питање о анексији Добруце Бугарској.

Лондон. — О скорој аустријској офанзиви на италијанском фронту пуковник Репингтон пише: «Маршал Хелендорф без сумње ће предузети офанзиву истом методом као и први пут: припрема напада тешком артиљеријом. Операција је против Италије зависила у осталом од успеха или неуспеха немачке офанзиве у Француској. Генерал Диак као војник на свом месту знаће да парира напад. Влада, народ и јуначка војска довољна су гаранције генералу Диак за победу».

Цирих. — Аустријски цар обилази Чешку распитујући се о узроцима народног незадовољства.

Лондон. — У «Делу Мељу» војни критичар Солат Фрајцер пише, да ће се борба, развијена од Соме до Армантијера, раширити на цео фронт и продужиће се до Јадранског мора.

Лондон. — Делеше из Копенхагена јављају, да је немачка штампа јако раздражена због писма цара Карла у марту 1917., у коме је излагао право повраћања Француској Алзас Лорена. Гроф Хертлинг је протествовао у име цареве противу Чернина, који се одмах вратио из Букурешта и примио у аудијенцију од цара. Кореспондент «Берлинер Тагеблат» у Бе-

чу каже да је министар спољних послова Аустрије излагао, да је цар био у односу са неутралним личностима с којима је радио на општем миру.

Лондон. — Лојд Џорџ је изјавио у Доњем Дому, да су у Палестини и Месопотамији заробљени и два турска генерала.

Рим. — Бечки «Арбајтер Цајтунг» поводом конгреса народа у Риму доноси оштар чланак против империјализма Беча и Берлина.

Женева. — Састав пољског министарства није још готов услед великих тешкоћа.

Берн. — Јуче је у Берлину у министарству спољних послова потписан трговински уговор између Немачке и Турске.

Лозана. — «Цајт» јавља, да је управа града Салцбурга услед оскудице у животним намирницама одлучила да забрани свако летовање у околини ове вароши.

Рим. — Италијанска социјалистичка партија организовала је манифестацију поводом конгреса у Риму. Албер Тома, који се налази овде, држао је том приликом говор и у њему рекао: «Борба се мора наставити све докле се не остваре тежње Алзас-Лорена, Чешке, Румуније и Србије. Мир ће бити трајан, кад народи буду располагали сами собом».

МАЛИ ОГЛАСИ

Српско Трг. Друштво. Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по дозвољеним дневним курсевима.